

Найважливіші характеристики неприбуткового сектору, 2014 рік

Зміст

Структура, склад	1
Кількість організацій	1
Вихідні дані економічного характеру	2
Людські ресурси	2
Важлива економічна роль неприбуткового сектору у національній економіці	3
Вага класичного громадянського суспільства у загальному неприбутковому секторі	3
Структурні зміни та їх наслідки для неприбуткових підприємств, 2012-2014	4

Кількість організацій

У 2014 році близько 63, 9 тисяч – майже на 600 менше, ніж у попередній рік – громадських та інших неприбуткових організацій працювали в Угорщині, понад третина з них (22 тисячі) як фундації та 42 тисячі як корпоративні неприбуткові організації. Три сфери – освіта (33%), соціальні послуги (16%) та культура (14%) – як і раніше склали 63% діяльності фундацій. Серед корпоративних неприбуткових організацій, згідно з попередніми тенденціями, кількість асоціацій дозвілля (24%) та спорту (17%), а також культурних організацій була найбільшою (13%).

Малюнок 2

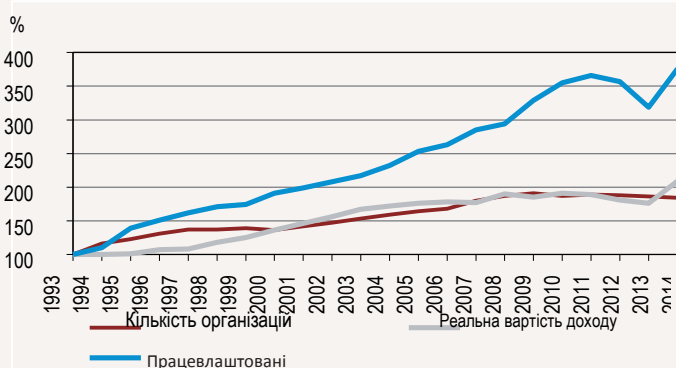
Кількість неприбуткових організацій та розподіл їх загального доходу по групах діяльності, 2014р.

Структура, склад

Спектр організацій, що визначають діяльність та результати роботи неприбуткового сектору, складається з двох груп, які чітко відрізняються одна від одної: численні класичні організації громадянського суспільства, що складають майже 9/10 усіх 64 тисяч організацій сектору, але вони мають доволі скромну економічну кумулятивну вагу; та приблизно 4,5 тисячі неприбуткових підприємств, що забезпечують більшу частину доходів та робочих місць в секторі.¹ Часовий розріз розвитку неприбуткового сектору загалом можна проілюструвати трьома важливими показниками на макрорівні: кількість активних організацій, реальна вартість доходів та кількість працівників. З початку регулярного моніторингу статистики (1993 р.), ці значення – навіть якщо і в різному темпі та за винятком окремих років – стабільно зростали до 2008 року. Потім, із першим роком економічної кризи цей тренд, за винятком зайнятості, уповільнював темпи до досить помірному. Однак, вперше у 2012 році усі три криві поповзли донизу у порівнянні з попереднім роком, і те саме повторилося у 2013 році. Кількість організацій значною мірою не знизилася, однак, реальна вартість доходу впала на 3%, а кількість працівників – на 11%. У 2014 році у випадку останніх двох показників почала спостерігатися абсолютно інша та значна зміна: доходи виросли на 19%, а кількість працевлаштованих – на 18%. Проте, ми наголошуємо, що ці коливання на рівні сектору радше пов'язані із структурними трансформаціями, що відбулися серед надавачів послуг типу неприбуткових бізнес-компаній, про які ми поговоримо окремо згодом.

Малюнок 1

Зміни у неприбутковому секторі (1993=100%)

¹ Згідно організаційних форм, приватні фундації а також асоціації та федерації належать до класичних неурядових організацій, некомерційні компанії називаються некомерційними підприємствами так саме як громадські фундації, що їх засновано центральним урядом або органами місцевого самоврядування. Вони мають незначну економічну вагу у порівнянні з вище наведеними, та спеціалізуються здебільшого на виконанні або просуванні громадських обов'язків та згруповані під цією назвою. Третя група неприбуткових організацій складається з правозахисних організацій (організації урядових органів, роботодавців, найманих працівників та професійні організації)

Малюнок 4

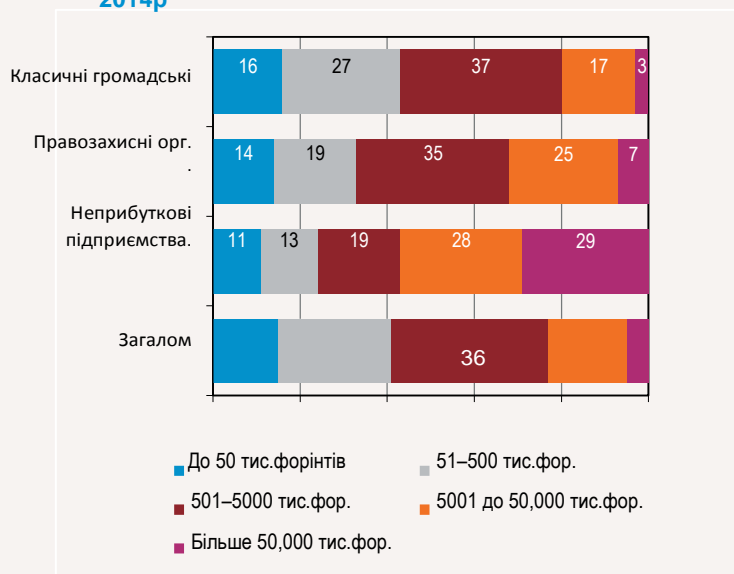
Посилення закону щодо статусу громадської користі організацій громадянського суспільства почало надавати певний ефект у 2014р²: доля організацій зі статусом суспільної користі впала на 15% і складає 40%, і цей процес падіння все ще продовжується.

Економічне підґрунтя

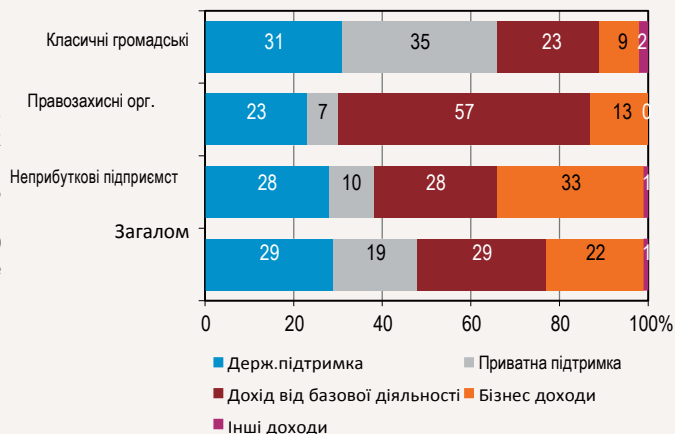
В цьому секторі тільки 4% організацій в 2014р не проводили будь-якої фінансової діяльності. 91% з них демонстрували загальний рух коштів, 2% тільки записували прибутки і 3% показували витрати. Загальний дохід у 2014р складав 1,472 мільярда форинтів, що є 18% зростанням як у існуючих цінах, так і в реальних обсягах у порівнянні з минулим роком. Кількість організацій з річним доходом менше 500 тис. форинтів скоротилася з 42% до 41%. Низькі доходи все ще залишаються найбільш типовою ознакою неурядових організацій.

Малюнок 3

Розподіл неприбуткових організацій за рівнем доходів, 2014р

Розподіл доходів у сфері неприбуткових організацій по ресурсах, 2014р

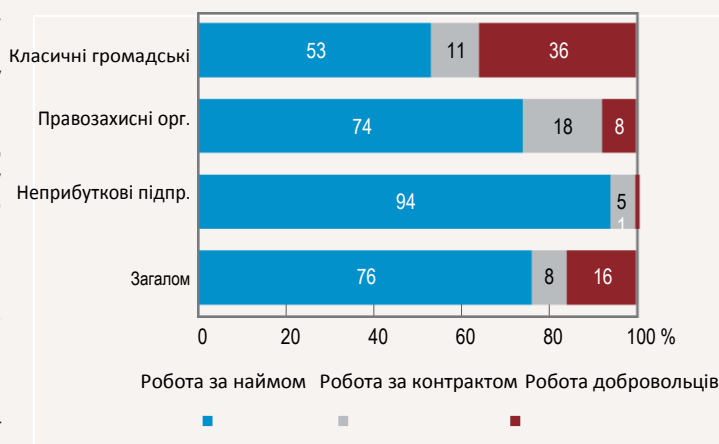
У період що розглядається біля 12 тис.організацій надали грошові або натуральні пожертвування і чверть з них надійшла населенню, а три чверті – на адресу різних організацій. 3 субсидій розміром 140 мільярдів форинтів, 125 мільярдів складала грошові пожертвування

Людські ресурси

До 2014р загальна кількість задіяних через працевлаштування в неприбутковому секторі зросла на 17% у порівнянні з 2013р. Це було більше 3%, біля 153 тис.людей, задіяних у нац.економіці⁵

з них 102 тис. працювали повний робочий день і 51 тис. працювали неповний робочий день. Таким чином, всього в секторі було задіяно 123 тис.працівників з повною занятістю, 64% з яких працювали у неприбуткових бізнес компаніях, а одна третина працювала в асоціаціях та фундаціях. Для 69% оплачуваного персоналу неприбуткові організації столиці та держави надали працевлаштування, і з них чверть персоналу працювала в організаціях невеликих містечок і 7% - в селищних організаціях. Середня валова щорічна зарплата у майже 2.3 мільона форинтів в секторі була на 21% нижче, ніж середній валовий дохід в національній економіці.

Малюнок 5. Склад людських ресурсів у неприбутковому секторі на основі витрат робота-час, 2014р

Частка доходів все ще залежить від типу поселення. У порівнянні з попередніми роками зменшення розбіжностей припинилося у 2014р, східно з 2013р столиця демонструвала 56% загальних доходів, а сільська місцевість - 7%.

Хоча організації зі спорту та дозвілля представлені у великій кількості, їхня доля у розподілі ресурсів є дуже невеликою у порівнянні з їхньою кількістю. Однак, фінансова ситуація організацій, що активно діяли в сфері економічного та житлового розвитку, була у середньому набагато сприятливішою завдяки діяльності неприбуткових бізнес-компаній у цій сфері.

Надходження коштів з державних субсидій продовжувало знижуватися. Менш однієї тритини (29%) доходів всього сектору надходило з державного та муніципальних бюджетів, що складало 6 відсотків, а в абсолютному обсязі - на 10 мільярдів форинтів менше, ніж минулорічні показники³.

Водночас, доля власних доходів (базова діяльність, підприємництво) стрибнула з 44% до 51%, і таким чином частка підтримки сектору знизилася з 56% до 48%⁴.

В 2014р, через подані заявки біля 15 тисяч організацій отримали підтримку з загальної суми фонду у 166 мільярдів форинтів, призначених для цієї мети, тобто кожний 9-й форинт у секторі досяг організації у такий от спосіб.

² Акт CLXXV від 2011р, Про Права Асоціацій з неприбутковим статусом та діяльність і фінансування громадських організацій встановлює більш жорсткіші умови для отримання статусу суспільної користі, ніж це було раніше. Однак, коли закон вступив в дію, він продовжував підтримувати минулий статус організацій суспільної користі до 31 травня 2014р. Таким чином, результати очікуваної «хвилі декласифікації організацій», що витікала із зміцнення закону, можна було відчутти тільки після збору даних за 2014р.

³ Доходи від введення системи призначення корпоративного податку (TAO-support), що її було введено як окрему систему в 2014р і сума яких дорівнювала 44 мільярда форинтів і складала 3% доходів, – була визнана за статистичною класифікацією приватними пожертвами. Однак, можна допускати, що у попередні роки деякі надавачі даних класифікували цю статтю як урядові субсидії.

⁴ Доля усіх видів допомоги (державна та приватна) із загального обсягу доходів.

⁵ порівняно з кількістю найнятих працівників у віці 15-74 роки (Джерело: Журнал «Аналіз трудових ресурсів» (Labour Force Survey))

В 2014р розрахункова кількість волонтерів, що працювали в секторі НУО, була 490 тис.людей. 55 мільйонів робочих годин, які вони відпрацювали, дорівнює робочому часу 26,6 тис. працівників з повною зайнятістю⁶; розрахунковий об'єм їхньої роботи складає 60 мільярдів форінтів. Допомога за місцем перебування є найбільш важливою для невеликих організацій. В категорії доходів нижче 50 тис.форінтів вартість роботи добровольців була в 17 разів вищою, ніж грошові надходження; для організацій, що керували сумами в межах 51 тис. та 500 тис.форінтів ця вартість було в двічі більшою, ніж грошові надходження.

В цьому секторі 84%, тобто більшість потрібних людських ресурсів, забезпечувалися їхнім наймом, та 16% - завдяки залученню волонтерів. Хоча наявність оплачуваних робітників переважала в усіх типах організацій, в класичних НУО доля безоплатної роботи, яку можна вважати як «пожертвування часу», досягала 36%.

Економічна важливість неприбуткового сектору в національній економіці

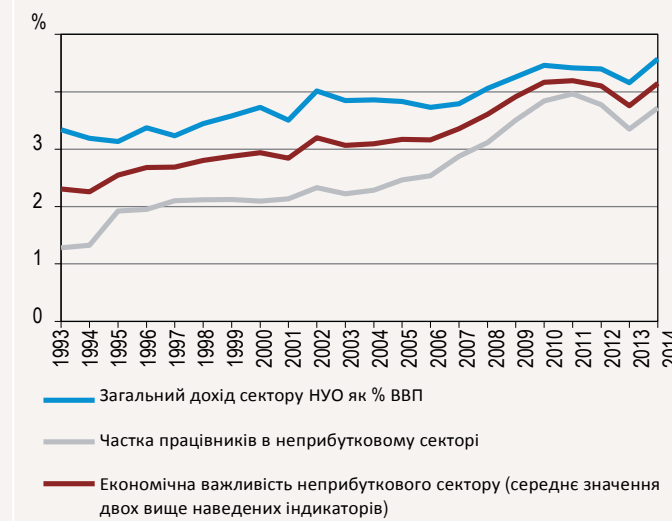
Щодо ролі неприбуткового сектору в національній економіці, його прямої та непрямої участі в наданні державних послуг, його внеску в валовий внутрішній продукт або про його потенціал працевлаштування є багато даних. На малюнку 6 можна побачити еволюцію цих двох індикаторів, на основі яких можна приблизно виміряти вагу цього сектору в національній економіці.

Частка всіх доходів неприбуткових організацій у загальному ВВП в період 1993 – 2011рр збільшилася на одну третину, но не досягла 5%.

Частка ринку праці в цьому секторі зростає втричі

Малюнок 6

Вага неприбуткового сектору в національній економіці

Якщо взяти середнє значення двох індикаторів (дохід та зайнятість) та вважати їх за вагу сектору національної економіки⁷, можна зробити висновок, що цей ваговий коефіцієнт стабільно підвищувався та майже подвоївся, а в період 2010-2012рр він вже перевищував 4%. Після невеликого падіння у 2013р він знову підвищився до 2014 і його значення складало 4,2%.

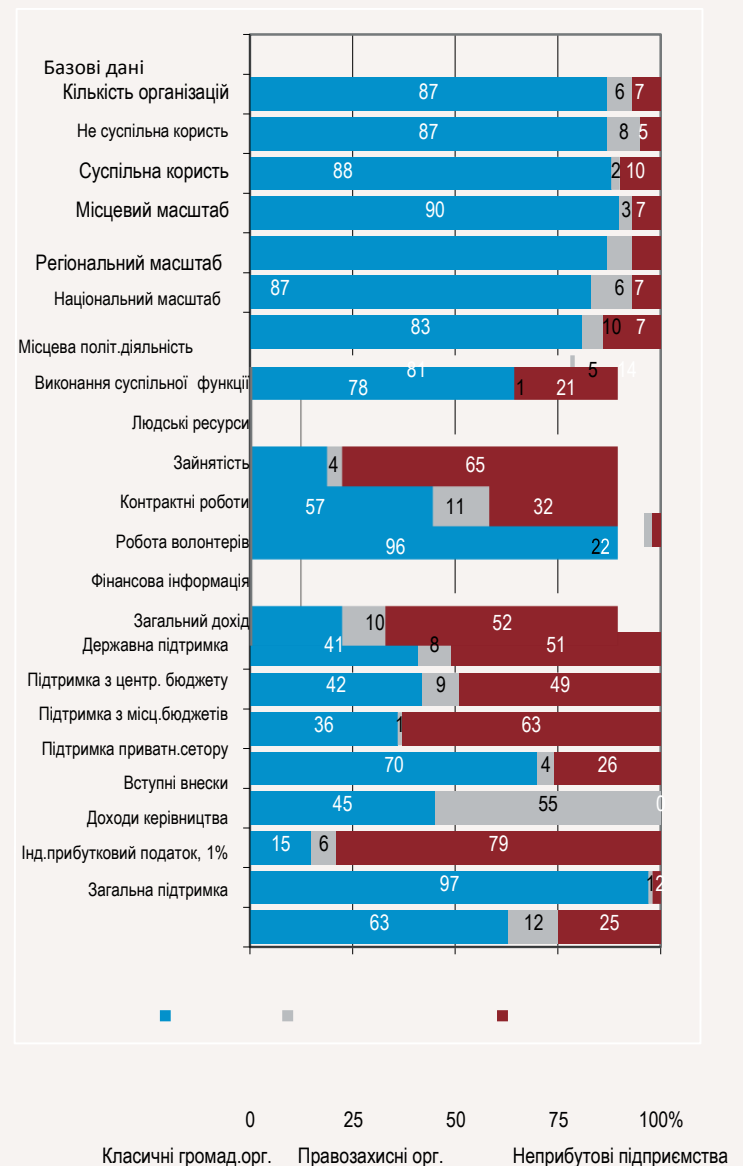
Здебільшого, це можна пояснити змінами, що відбулися у сфері надання громадських послуг, та в самому секторі завдяки роботі неприбуткових бізнес компаній.

Вага класичного суспільного сектору у загальному неприбутковому секторі.

Починаючи з 1993р, Центральний статистичний офіс Угорщини (НСО) збирає дані про неприбутковий сектор, які було раніше визначено придатними для статистичного використання. Наведені у цій статті дані є наявними у широкому різноманітті розбивок та у різних вимірах. Однак, під час їхнього аналізу існує сильна потреба спиратися на класичні НУО не тільки через їхні деякі певні характеристики, але також і через потребу окремо підсумовувати найбільш важливу інформацію про цей особливий різновид. На основі ключових індикаторів нижче наводяться вага, діяльність та характеристики групи з класичних приватних фондаций та асоціацій, що є частиною цього сектору.

В 2014р, організації, що їх можна класифікувати як класичний суспільний сектор, представляли 87% всього неприбуткового сектору. За їхнім статусом суспільної користі їхня частка приблизно дорівнювала середньому показнику по сектору. Того ж самого не можна сказати про їхній масштаб: у порівнянні з розподілом по всьому секторові частки фондаций та асоціацій, їхній місцевий масштаб зустрічається трошки частіше, ніж масштаб національного рівню.

Малюнок 7. Основні показники ваги класичних НУО в секторі НУО, 2014р*

* % показують, що із загального значення різних індикаторів (неприбутковий сектор в цілому складає 100%) які частки припадають на класичні НУО.

⁶ Цей розрахунковий показник вказує, скільки робітників з повною зайнятістю замінено волонтерами в цих організаціях.

⁷ Ми не хочемо надавати методологічно науковий зміст цьому індикатору. Він просто використовується для візуалізації. Ми також розуміємо, що існує тісний зв'язок між доходом та зайнятістю, і саме тому ми не можемо говорити про середнє значення двох незалежних змінних величин.

Класичний громадянський сектор відрізняється від інших секторів як кількісно, так і за формою. В 2014р тільки 31% оплачуваних працівників працювали в приватних фундаціях та асоціаціях. Однак, 96% кількісно оцінюваної роботи волонтерів було виконано саме там. З огляду на частку прибутків, неурядові організації мали 87% і вони були «недопредставлені»: в 2014р вони змогли використати тільки 38% коштів, що їм було виділено. Для класичних НУО з державних ресурсів було надано 31% їхніх доходів (для усього сектору цей показник складав 29%). Додатково, більш ніж 35% їхнього бюджету в середньому забезпечувалося за рахунок приватних грантів, а відповідний показник для всього сектору складав одну п'яту частину. Іншими словами, 41% всієї державної підтримки та 70% всієї підтримки за рахунок приватних грантів були спрямовані на підтримку НУО. Це також було відображено в сумі доходів та грантів, що потрапляли в цей підсектор.

В самій державній підтримці існувало дві підсистеми⁸, які мали різні рівні інтенсивності надання фінансування класичним організаціям. З урахуванням сум допомоги у форінтах, центральний бюджет виділяв грошей в неприбутковий сектор у 4.5 раз більше, ніж місцеві органи самоврядування. Для НУО цей показник був у 5.3 раз більше в 2014р. Таким чином, з грантів, що потрапляли до всього сектору, 42% з колишніх джерел та 36% з нових джерел фінансування використовувалися для суспільних бенефіціарів.

У випадку з класичним підсектором, який здебільшого складається з асоціацій, членські внески мали більш ніж середню вагу серед джерел доходу. В той же час, зростання частки доходів організацій, отриманих від індивідуального прибуткового податку (ІПП), з 1% до 97% в 2014р, було вражаючим. Такий підхід застосовувався виключно для підтримки НУО.

У порівнянні з кількістю організацій, це на перший погляд небажання надавати допомогу, сприяло більш ніж середній грошовій допомозі по всьому сектору, якщо порівняти цю частку у 64% з часткою доходу у 38%.

Структурні зміни та їхні наслідки для неприбуткових підприємств у 2012-2014рр

Такі зміни в доходах та в індикаторах зайнятості, що відбулися у період 2012 – 2014рр в секторі пояснюються структурними змінами в неприбуткових підприємствах.

Малюнок 8

Розподіл неприбуткових підприємств за діяльністю

В 2013р, багато надавачів послуг із захисту здоров'я, установи та лікарні, що працювали як неприбуткові бізнес компанії було перетворено на державні установи. Відповідно, їх вивели з класифікації неприбуткових організацій, їхні доходи, витрати та працівники більш не враховуються в нашому статистичному огляді. Водночас, багато неприбуткових бізнес компаній виконували громадські функції і тому враховувалися в звітах 2014р, тобто із зменшенням ваги та ролі підсектору охорони здоров'я, вага організацій в сфері з інфраструктури та економічного розвитку значно зростає.

Малюнок 9

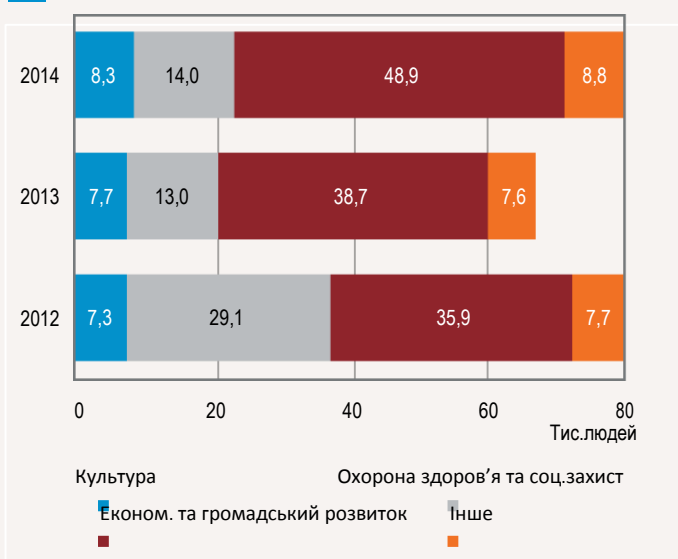
Зміни в доходах неприбуткових підприємств

Всі ці явища відображено в даних про доходи та зайнятість. В 2013р, біля 108 млрд. форінтів доходів було виключено з неприбуткового сектору, що призвело до зменшення на декілька відсотків доходів на макро-рівні. В 2014р надавачі послуг з'явилися у сфері управління інфраструктурою і «принесли» з собою 172 млрд.форінтів додаткового фінансування.

Малюнок10

Кількість розрахункового постійного персоналу, задіяного в неприбуткових підприємствах

8 31 січня 2010р фонди соц.забезпечення стали частиною центральної підсистеми без набуття статусу юридичної особи та без виділення додаткових бюджетних фондів, тобто: взагалі, уряд складається з двох підсистем::

1. Центральний уряд
2. Органи місцевого самоврядування.

Ці профільні зміни в неприбуткових організаціях призвели також не тільки до кількісних, але і до структурних змін у системі фондів, що також спостерігалось і на секторальному рівні. Значне зменшення частки державних грантів (з 35% до 29%) не можна помітити у ситуації з класичними НУО – в реальності, в цій галузі відбувся 1% зріст – і це було однозначно викликано серйозними змінами в державному фінансуванні неприбуткових підприємств, що призвело до скорочення фінансування з 43% до 29%. Це можна пояснити тим фактом, що хоча і відбулося скорочення фінансування охорони здоров'я, яке мало значну частку в фондах соц.забезпечення, надавачі комунальних послуг мали певну частку в доходах від збуту та в членських внесках, що значно підвищило частку їхніх власних доходів

Негативні зміни в кількості персоналу з 13 тисяч в 2013р (12 тисяч на секторальному рівні), а також позитивні зміни в кількості персоналу до 13 тисяч в 2014р (19 тисяч на секторальному рівні) можна пояснити тими ж самими причинами. Всі ці речі демонструють економічну «могутність» неприбуткових підприємств та їхню визначальну та впливову роль в неприбутковому секторі.

Додаткова інформація,
дані (links):

[Таблиці
\(STADAT\)
www.ksh.hu](#)

Контакти:

kommunikacio@ksh.hu
[Information service](#) Телефон:
+36 (1) 345 6789